

ZA SVATÝMI CYRILEM A METODĚJEM

Osoby: učitel
dědeček s károu (trakařem)
1. tetka (s nůží)
2. tetka
Přemysl, místní mládenec

Scéna: mýtinu u lesa, v rohu stojí výrazný dvouramenný cyrilometodějský kříž. Na scénou přichází pan učitel.

učitel: Milí přátelé, jako učitel jsem dostal za úkol připravit krátké pásmo o svatých Cyrilu a Metodějovi. Chtěl jsem, aby to bylo něco neobvyklého, ale dlouho jsem nemohl přijít na to, jak to udělat. Pak mě napadlo, že bych se vrátil o 1150 let zpátky na naši Moravu, tehdy Velkou, a podíval se, jak naši předkové přijali učení těchto dvou svatých bratří.

Říkáte, že to není možné? Podívejte se, ještě teď mám zaprášené boty z cesty. A tady je svačina, kterou jsem nestačil sníst. Pokud budete souhlasit, vezmu vás s sebou do příběhu, který jsem si pro vás připravil. Ano? Udělejte si pěkně pohodlí, pozorně se dívejte a poslouchejte.

Odchází ze scény a znovu přijde, tentokrát už v roce 863.

učitel (*prodírá se křovím*): Tak jsem se ocitl v roce 863. Silnice tu teda nemají! Jak ale vypátrám bratry ze Soluně? (*Rozhlíží se.*) Á, tady vidím mýtinu. A co to tam stojí? No ne, já mám ale štěstí! Velký dvouramenný kříž! Ten dobře znám! Vypadá to, že svatí bratři – Cyril s Metodějem – tu byli nedávno!

Blíží se děda s károu.

učitel: Dej Pán Bůh dobrý den, dědečku. Ukažte, já vám pomůžu.

děda: Dobrý den, mládenče. Objevil ses právě včas, už tu káru sotva táhnu. Na chvíli si tady sednu na trávu.

učitel: Dědečku, vezměte si svačinu, ať máte sílu.

děda: Jen si ji nech, hochu, děkuji ti. Moje Boženka teď jistě vytahuje buchy z pece, už se na ně těším!

učitel: Dědečku, nevíte něco o dvou bratřích ze Soluně? Jmenují se Cyril a Metoděj.

děda: Jakpak bych je neznal! Mládenče, ty nejsi odtud, vid'?

učitel: Jsem i nejsem, jak se to vezme. O bratřích ze Soluně jsem četl několik knih.

děda: Když se tak dívám na tvoje boty, musíš být hodně zdaleka! Vidíš ten kříž? Ten tu zůstal po nich, přinesli nám ho. Je to nedávno, co tady byli. Všichni z vesnice, kdo mohli, si je přišli poslechnout. Řeknu ti, ani jsme si s mojí Boženkou nepomysleli, že nás může ještě něco tak překvapit!

učitel: Pověďte, dědečku. Co vás překvapilo?

děda: U nás doma jsme se vždycky klaněli nějakému bohu. I v lese jsme měli pár stromů, kde jsme uctívali naše bohy. Zapalovali jsme jim světla, aby nás chránili před nemocemi a neštěstím. Ale řeknu ti, spíš jsme se všech těch bohů báli. Poslední roky jsme s Boženkou do lesa už nechodili, jen u kouzelnice jsme se párkrát zastavili, když nám onemocněla kráva. A teď se na stará kolena dovídáme, že je jeden pravý a jediný Bůh.

učitel: Ano, dědečku.
děda: A má nás rád.
učitel: Ano, dědečku.
děda: A nepotřebuje žádná kouzla a oběti v lese.
učitel: Ano, dědečku, je to tak.
děda: Ty toho Boha taky znáš?
učitel: Zním. Díky vám, že jste uvěřili a začali žít podle Božích pravidel. Víra, kterou vám soluňští bratři přinesli, přežije všechny doby, všechny války a pronásledování. Ale jak jste jim rozuměli?
děda: A víš, že dobře? Sice měli jakýsi divný přízvuk, ale všemu jsem rozuměl. Moje Boženka je trochu nahluchlá, tak jsem jí to doma vždycky pěkně zopakoval. Jsou to vzdělanci! Ale rozuměli jim i prostí lidé.
Inu, mládenče, pěkně se mi s tebou sedí, ale doma mi stydnou buchy. Opatruj se a buď s Pánem Bohem.

učitel: Mockrát vám děkuji, dědečku. S Pánem Bohem!

Přicházejí dvě tetky s nůš.

1. tetka: Podívejte, sousedko, copak je to za panáčka? Nikdy jsem ho neviděla. Vypadá jako cizinec.

2. tetka: Snad nepatří k těm dvěma, co tu byli?!

učitel: Dobrý den, tety, úplně jsem se vás lek!

1. tetka: Někoho hledáš?

2. tetka: Ty nejsi odsud, co?

učitel: Jsem učitelem na jedné škole na jihu Moravy. Přišel jsem se podívat, jak tu žijete.

1. tetka: Doufejme, že nemáš nic společného s těma cizincema ze Soluně!

učitel: Myslíte Cyrila s Metodějem?

1. tetka: Jo, přesně ty mám na mysli. Ale jak tě tak poslouchám, mluvíš jiným nářečím a oblečený seš taky jinak.

učitel: Přesto s nimi mám mnoho společného. U nás si jich vážíme jako svatých otců. Přinesli nám totiž křesťanskou víru, která je stále živá.

2. tetka: To se podívejme! Tak, pane učiteli, až je potkáte, vyříd'te jim laskavě, aby se naší vesnici vyhnuli velkou oklikou! Tak.

1. tetka: Ano, ano.

učitel: Řekněte mi, vy jste je viděly?

1. tetka: Aby ne!

2. tetka: Byli tu nedávno, zrovna na tomto místě stáli.

Přichází Přemek.

Přemek: Dobré poledne, tety!

Otočí se k učiteli a podává mu ruku.

Přemek: Vás, mladý pane, ještě neznám. Já jsem Přemek.

učitel: A já Jirka, učitel z Brna.

Přemek: My máme chalupu támhle nahoře u polí. A copak to tu probíráte, tety? Je vás slyšet až na náves.

1. tetka: Tys nám tu ještě chyběl, Přemku!

učitel: Vypráví mi, jak sem zavítali Cyril s Metodějem.

Přemek: Toho je teď plná vesnice a celý kraj. Jejich příchod je velkou událostí.

2. tetka: Každý je z toho na větvi, já se vám dívím! Oči ti mohly z důlků vypadnout, když tu mluvili.

Přemek: Bodejť ne, teta. Přinesli nám přece víru v pravého Boha. Konečně! Přestaňte už s tím škarohlídstvím a přijďte zítra k mlynářovi. I ty přijď, Jirko, budou tam žáci Cyrila a Metoděje, čtou nám na pokračování z Písma svatého.

1. tetka: Třesky plesky. A jak tomu budete rozumět, ha?

2. tetka: Jako byste je, sousedko, neznala. Chvilku je to bude bavit, a pak utečou!

Přemek: To vy asi nevíte, ale bratři ze Soluně nejenže mluví naším jazykem, oni pro nás dokonce sestavili písmo!

1. tetka: No a co. Já mám svých starostí dost. A času taky nemám nazbyt. Zůstanu u našich bohů.

2. tetka: Radši se zavčas vzpamatuj, Přemysle, kdoví, co se nám ti cizinci snaží nakukat. Copak nemáme dost svých bohů? Vždyť jenom jeden by na všechno nemohl stačit!

Přemek: Všichni ti vaši bohové jsou jen výmysly. Co o nich víte? A co pro vás udělali? Je jen jeden Bůh, který nás má tak rád, že poslal svého jediného syna, aby nás svou smrtí na kříži zachránil. Známe i jeho jméno, je to Ježíš Kristus.

1. tetka: Prosim vás, to jsou jen povídačky. Co říkáte, pane učiteli?

učitel: Nemáte pravdu, paní. Vy ještě netušíte, jaký důležitý okamžik nastává pro náš národ. Z pohanů se stávají křesťané, děti Boží. Snažte se víc dozvědět a přemýšlejte o tom. Uvidíte, že i vy časem pochopíte.

2. tetka: Pojďte, sousedko, s nima nic není. Ještě by nás přemluvili, abychom šly zítra k mlynářovi.

Tetky odcházejí.

1. tetka: Ale když tam nepůjdem, jak se dozvíme, co je nového?

2. tetka: To máte pravdu. Však zastavit bychom se tam mohly. Vzpomněla jsem si, že dlužím mlynářce dva hrnky sádra.

Přemek: S Pánem Bohem, tety!

Tetky jen mávnou rukou.

učitel: Přemku, řekni mi: Jak lidé přijali poselství svatých Cyrila a Metoděje? Je mi smutno z toho, co tu ty ženy povídaly.

Přemek: Hodně lidí z naší vesnice mělo ze začátku strach. Byli tu totiž před časem kněží z Bavorska, i oni nám přišli kázat o jediném Bohu. I oni znali naši řeč, ale něco jim chybělo. Jako by jim záleželo spíš na tom, abychom se připojili k jejich zemi než k Bohu. Náš kníže Rastislav proto zažádal u byzantského

císaře Michala o vzdělané a statečné muže, kteří by byli schopni přinést a zasadit v naší zemi semeno víry.

učitel: Když si představím tu dalekou cestu z Byzance na Moravu... Muselo to být pro ně velmi obtížné!

Přemek: Kdybys je viděl a slyšel, Jirko, vůbec bys neřekl, že jsou z takové dálky. Přišli k nám jako naši bratři. Zamilovali si náš národ a záleží jim na naší spáse. Přitom už chtěli zůstat ve své zemi v tichu kláštera a modlit se.

učitel: To vám řekli?

Přemek: Řekli nám to jejich žáci, kteří je doprovází. Všechno opustili, aby mohli přinést radostné poselství evangelia k nám na Velkou Moravu. Z jejich očí zářila dětská radost a prostota. Až mi běhal mráz po zádech, když stáli u tohoto kříže a mluvili k nám.

Jirko, mám chuť všeho nechat a jít za nimi.

učitel (*položí mu ruku na rameno*): Bude potřeba mnoho odvážných mladíků a mužů, kteří se nebudou bát všechno opustit, jít za Ježíšem a stát se kněžími.

Přemek: Několik se jich už přihlásilo, je to však malá hrstka pro tolik lidí. Další se připravují ke křtu.

učitel: Každý začátek je těžký. Ale uvidíš, že pohanské zvyky v této zemi časem skončí. Jenom vytrvejte.

Přemek: Dostal jsem od otce Metoděje tento list. Je na něm úryvek z Písma svatého.

učitel: Ty jsi s ním mluvil?

Přemek: Jen chvilku, po jejich kázání. Stiskl mi ruku a objal mě. Řekl mi: „Hochu, modli se za svou vlast a staň se dobrým křesťanem.“ A toto mi dal.

učitel (*čte*): „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň.“ Přemku, rozumíš tomu?

Přemek: Ano, jeden z žáků mi to vysvětlil. Žeň – to jsme my všichni, naše zem. Jsme připraveni přijmout Boží slovo. Dělníci – to jsou ti, kteří nám budou to Slovo kázat a hlásat Boží království. Naše zem tedy potřebuje kněze.

učitel (*dívá se na hodinky*): Hochu, budeme se muset rozloučit. Čeká mě dlouhá cesta. Všem u nás ve škole budu vyprávět o tom, co jsem tady viděl a slyšel.

Přemek: Ať tě Bůh provází, Jirko. Vyříd', prosím, všem dětem u vás pozdravení. A tohle jim, prosím, předej. Je to poselství. (*Píše na papír a předá ho učiteli.*)

učitel: Děkuji ti, Přemku. Určitě to vyřídím. S Pánem Bohem.

Podají si ruce.

učitel: Víte, že se mi z Velké Moravy vůbec nechtělo zpátky? Tak rád bych se vydal dál, až do vesnice. Na druhý den bych určitě zašel k mlynáři. Jenže se nedalo nic dělat, musel jsem si pospíšet, abych stihl hodinu zeměpisu v 6.A.

No, a to je asi všechno. Ještě, abych nezapomněl: pozdrav od Přemka! (*Hledá po kapsách.*) Tady je! (*Čte.*) „Všem malým i velkým dětem: Prosím, modlete se za svůj národ a staňte se dobrými křesťany. V modlitbě s vámi spojený Přemek z Velké Moravy roku 863.“

Napsala sestra Mlada Kyseláková z Kongregace sv. Cyrila a Metoděje